

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 171 din data de 03.02.2021

Dosar nr: 651/2019

Petiția nr: 5480/19.09.2018

Petent: **Sindicatul Însotitorilor de Bord din România (S.I.B.R.)**

Reclamată: **S.C. Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - Tarom S.A.**

Obiect: discriminarea salariaților TAROM prin uniformizarea salariilor pentru însoțitorii de bord încadrați pe funcții diferite.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

1. Numele și sediul petentului

Sindicatul Însotitorilor de Bord din România cu sediul în Otopeni, Calea Bucureștilor nr. 224F, județul Ilfov.

2. Numele și sediul reclamatei

S.C. Compania Națională de Transporturi Aeriene Române — Tarom S.A. cu sediul în Otopeni, Calea Bucureștilor nr. 224F, județul Ilfov.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petentul consideră discriminatorie uniformizarea salariilor salariaților TAROM încadrați pe diferite funcții de însoțitori de bord.

III. Procedura de citare

4. Prin adresa înregistrată sub nr.5876/07.10.2019 reprezentantul Sindicatului depune înscrisuri/documente din anexa petiției 5480/19.09.2019, care a fost comunicat părții reclamate prin adresa înregistrată sub nr. 6888/14.11.2019.

5. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată,

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

6. Prin adresa înregistrată sub nr. 5480/16.10.2019 a fost citat petentul, iar prin adresa înregistrată sub nr. 6159/16.10.2019 a fost citată partea reclamată pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 05.11.2019. 7. Procedură legal îndeplinită.

8. La termenul stabilit, la ședința de audieri a fost prezentă doar partea reclamată.

9. Prin adresa înregistrată sub nr. 6619/05.11.2019 partea reclamată a depus punct de vedere care a fost comunicat petentului prin adresa înregistrată sub nr. 6888/14.11.2019.

10. Prin adresa înregistrată 7107/22.11.2019 se comunică părților suspendarea procedurii de soluționare a dosarului până la soluținarea definitivă a cauzei în instanță.

11. Se depune împuternicire reprezentare sindicat prin adresa înregistrată sub nr. 7124/25.11.2019.

12. Prin adresa înregistrată sub nr. 7681/13.12.2019 se depune de către petent punct de vedere cu privire la informare suspendare dosar.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

13. Prin petiția înregistrată la CNCD cu **nr. 5480/19.09.2019** petentul solicită constatarea și sancționarea aceleași forme de discriminare, de tratament diferențiat savârșită de partea reclamată prin neconformarea H 2347/10.04.2019 a CNCD în raport de dispozițiile H.G. nr. 846/2017 și H.G. nr. 937/2018.

14. Se arată că salariații TAROM încadrați pe funcții diferite de însoțitori de bord, superioare celei de bază, adică însoțitor de bord, sunt în continuare discriminați datorită faptului că sunt tratați în mod ega, în situația în care trebuie tratați în mod diferit, conform contractelor individuale de muncă.

15. Tarom a stabilit în mod unilateral și nelegal cuantumul salarial acordat însoțitorilor de bord începând cu data de 01.02.2017 fără a respecta dispozițiile legale și contractuale, în sensul că a aplicat același nivel salarial, ignorând funcția deținută, complexitatea muncii prestată, responsabilitățile, riscurile, pregătirea și calificările specifice funcțiilor, cu toate că părțile au stabilit și recunoscut aplicarea unor criterii/indici de diferențiere e ficare funcție în parte. Ulterior, au existat 3 ocazii de remediere a situației, dar care nu au fost finalizate: în 2018 și 2019, când salariul minim brut pe economie a crescut și la semnarea protocolului 9101/2018, care nu a fost respectat.

16. Se învederează că partea reclamată refuză să pună în aplicare Hotărârea CNCD nr. 234/10.04.2019.

17. Se depun înscrișuri la dosar.

Susținerile părții reclamate

18. Partea reclamată, prin adresa înregistrată la CNCD cu nr. 6619/15.17.2019, învederează că o sesizare cu același obiect a fost formulată și în cursul anului 2018, făcând obiectul dosarului dvs. nr. 648/2018, în care a fost pronunțată Hotărârea nr. 234/10.04.2019. În cauză, Consiliul a apreciat că „uniformizarea diferitelor categorii de însoțitori de bord reprezintă o discriminare potrivit prevederilor art. 2 alin. 3 coroborat cu art. 7 lit. b) din O.G. nr. 137/2000” și a recomandat C.N.T.A.R.-TAROM S.A. „să reglementeze situația pentru a elimina discriminarea însoțitorilor de bord”.

19. Prin acțiunea înregistrată pe rolul Curții de Apel București - Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal sub nr. 3507/2/2019 C.N.T.A.R.-TAROM S.A. a solicitat

instanței anularea Hotărârii C.N.C.D. nr. 234/10.04.2019, motivele de fapt și de drept invocate fiind indicate în conținutul acțiunii.

20. Se arată că până la data de 14.05.2018 (data intrării în vigoare a O.U.G. nr. 36/2018 pentru completarea art. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 45/1997 privind înființarea Societății Comerciale „Compania națională de transporturi aeriene române - TAROM” S.A., aprobată prin Legea nr. 272/2018) C.N.T.A.R. - TAROM S.A. s-a supus restricțiilor bugetare impuse de dispozițiile O.G. nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară, cu modificările și completările ulterioare.

21. Cum restricțiile bugetare au fost menținute și în anul 2018 pentru companiile naționale la care statul este acționar unic sau majoritar (a se vedea Legea nr. 2/2018 a bugetului de stat pe anul 2018), în condițiile în care prin H.G. nr. 846/2017, salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată a fost stabilit la suma de 1.900 lei/lună, în prima parte a anului, C.N.T.A.R. - TAROM S.A. a fost în imposibilitatea de a rezolva aspectele privind salarizarea unitară a însoțitorilor de bord din cadrul companiei.

22. În cursul anului 2018, din inițiativa companiei, cu sprijinul Ministerului Transporturilor, a fost inițiată procedura de adoptare a unei ordonanțe de urgență a Guvernului, prin care C.N.T.A.R. - TAROM S.A. să fie scoasă din sfera de incidență a O.G. nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară, cu modificările și completările ulterioare. Demersul a fost finalizat prin adoptarea O.U.G. nr. 36/2018 pentru completarea art. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 45/1997 privind înființarea Societății Comerciale „Compania națională de transporturi aeriene române - TAROM” S.A. (aprobată prin Legea nr. 272/2018), prin care compania a fost exceptată de la aplicarea prevederilor O.G. nr. 26/2013.

23. Urmare a adoptării acestui act normativ, la nivelul C.N.T.A.R. - TAROM S.A. au fost întreprinse demersurile necesare stabilirii salariilor lunare brute ale însoțitorilor de bord, în mod diferențiat, ținându-se seama de funcțiile de încadrare ale personalului din această categorie profesională, precum și de funcțiile de conducere ocupate (unde este cazul). În acest sens, în cursul lunii august 2018 a fost elaborată, avizată și aprobată de către directorul general Nota Direcției Operațiuni Zbor, în baza căreia s-a procedat, de îndată, la implementarea noii grile de salarizare pentru toate categoriile de însoțitori de bord. Sumele din noua grilă de salarizare reprezintă, pentru fiecare categorie de însoțitori de bord, salariul lunar brut negociat propus, la care se adaugă sporurile prevăzute în lege și în contractele individuale de muncă.

24. Mai mult decât atât, în cazul însoțitorilor de bord care ocupă funcții de conducere, s-a aprobat ca la salariul de încadrare specific categoriei din care aceștia provin (șef de cabină, instructor sau instructor examinator), să fie adăugată o indemnizație de conducere în cuantum de 300 lei brut/lună pentru adjuncți și 600 lei brut/lună pentru șeful Serviciului

Adminstrare și Pregătire însoțitori de Bord. Precizăm faptul că instructorii de bord cu funcții de conducere au fost singurii dintre salariații TAROM cu funcții de conducere care au beneficiat de creșteri salariale în anul 2018.

25. Se precizează că deși Compania TAROM S.A. a întreprins toate diligențele necesare pentru implementarea efectivă a măsurilor de majorare salarială aprobate prin *Nota* anterior menționată (inclusiv redactarea actelor adiționale la contractele individuale de muncă și convocarea tuturor salariaților din această categorie socio-profesională în vederea

semnării acestora), o mare parte dintre însoțitorii de bord șefi de cabină, instructori sau instructori examinatori nu s-au prezentat la Direcția Resurse Umane a companiei în vederea semnării acestor documente, astfel încât să poată fi puse efectiv în aplicare măsurile de majorare salarială.

26. Din considerentele expuse, se arată că nu sunt întrunite, nici sub aspectul laturii subiective, nici al laturii obiective, elementele constitutive ale vreunei contravenții dintre cele prevăzute de O.G. nr. 137/2000 pentru prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată și se solicită ca prin hotărârea pe care o va pronunța să respingă ca nefondată/neîntemeiată petiția formulată de Sindicatul Însoțitorilor de Bord din România - S.I.B.R., ce face obiectul dosarului nr. 651/2019.

V. Motivele de fapt și de drept

27. Prin **Hotărârea nr. 234 din 10.04.2019**, Colegiul director a soluționat petiția depusă la CNCD sub nr. **5600/12.09.2018**, constatând, cu unanimitate de voturi că uniformizarea salarizării diferitelor categorii de însoțitori de bord reprezintă discriminare conform prevederilor **art. 2 alin. (3) coroborat cu art. 7 lit. b) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată.**

28. În cuprinsul **Hotărârii nr. 234/10.04.2019**, Colegiul director constată că, în urma intrării în vigoare a H.G. nr.1/2017 pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, partea reclamată a recalculat salariile acordate însoțitorilor de bord, uniformizând salariul pentru însoțitori de bord, însoțitori de bord șef cabină, însoțitori de bord instructor, însoțitor de bord instructor examinator, ceea ce a dus la diminuarea salariului pentru unele categorii de însoțitori de zbor.

29. Colegiul director a analizat cauza din punctul de vedere al unei posibile discriminări indirecte, având în vedere faptul că uniformizarea salariilor însoțitorilor de zbor este o măsură aparent neutră.

30. Partea reclamată a tratat în mod identic diferitele categorii de însoțitori de zbor în ceea ce privește drepturile salariale, deși anterior intrării în vigoare a H.G. nr.1/2017 a recunoscut că există diferențe în ceea ce privește responsabilitățile în executarea sarcinilor de serviciu care trebuie salarizate în mod diferit.

31. În consecință, partea reclamată a tratat în mod identic diferite categorii de însoțitori, ceea ce reprezintă diferențiere.

32. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

33. Măsura aparent neutră a atins un grup de salariați ai reclamatei pe criteriul socioprofesional (creând diferențiere spre exemplu între însoțitori de bord și însoțitor de bord instructor examinator).

34. În consecință, uniformizarea salarizării diferitelor categorii de însoțitori de bord este o practică aparent neutră care creează diferențiere pe criteriul socio-profesional care are ca efect și scop atingerea drepturilor salariale fără o justificare obiectivă, prin urmare reprezintă discriminare conform prevederilor art. 2 alin. 3 coroborat cu art. 7 lit. b) din O.G. nr. 137/2000.

35. Colegiul director a sancționat partea reclamată cu avertisment, potrivit *art. 5 alin. 2 lit. a*, coroborat cu *art. 6 și art. 7* din **O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare**.

36. Având în vedere cele de mai sus și în conformitate cu prevederile art. 12 alin. 4 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în M. Of. Nr. 348/2006, potrivit căreia "Dacă după trimiterea răspunsului se primește o nouă petiție cu același obiect, aceasta se clasează la numărul inițial, menționându-se faptul că s-a răspuns". Petiția cu nr. **5480/19.09.2019** se clasează la petiția nr. **5600/12.09.2018**, soluționată prin **Hotărârea nr. 234 din 10.04.2019**.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu **unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Petiția cu nr. **5480/19.09.2019** se clasează la petiția nr. **5600/12.09.2018**, soluționată prin **Hotărârea nr. 234 din 10.04.2019**.
2. O copie a **Hotărârii nr. 234/10.04.2019** (fără datele cu caracter personal) va fi anexată prezentei hotărâri.
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 03.02.2021 au fost: ASZTALOS Csaba Ferenc - Membru, DIACONU Adrian - Membru, GRAMA Horia - Membru, HALLER István – Membru, JURA Cristian - Membru, LAZĂR Maria – Membru, MOȚA Maria – Membru, OLTEANU Cătălina – Membru, POPA Claudia Sorina – Membru

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Data redactării: 03.02.2021
Redactată și motivată C.O./F.L.I.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.